

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้าน โพนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

คำถามการวิจัย

1. โรงเรียนบ้าน โพนทองมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในเรื่องใด และอยู่ในระดับใด
2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทองควรใช้หลักที่ว่าด้วยเรื่องใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
3. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้าน โพนทองควรใช้กระบวนการพัฒนาอย่างไรจึงจะทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาของการบริหารงานวิชาการ และหาแนวทางในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปพัฒนาประสิทธิภาพ ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทอง
2. เพื่อหากระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวปฏิบัติในเรื่องการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ของโรงเรียนบ้าน โพนทอง

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนบ้าน โพนทอง โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยร่วมกับผู้ร่วมวิจัยตามหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ได้ดำเนินการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายงานของกฎกระทรวง ปี พ.ศ. 2550 คือ ข้อ 8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ข้อ 17 การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทุกพื้นที่นำมาใช้ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการปฏิบัติจริง ได้จัดทำเป็น 2 วงรอบ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1

การดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวงรอบที่ 1 ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและหากกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทองจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการได้มีมติในที่ประชุมว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้าน โพนทอง มีปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด คือ เรื่องการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ควรนำมาใช้จะต้องตั้งอยู่ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งในที่ประชุมได้สรุปร่วมกันว่า ควรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่าด้วยหลักความพอประมาณ จะเหมาะสมที่สุด เพราะโรงเรียนบ้าน โพนทองเป็น โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่ได้รับจากทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนไม่เพียงพอต่อการพัฒนาด้านบุคลากรมีข้าราชการครูที่มีวุฒิทางการศึกษาไม่ตรงกับสาขาที่โรงเรียนต้องการ ครูทุกคนจึงต้องอาศัยการพัฒนาตนเอง และที่ประชุมยังได้มีข้อสรุปร่วมกันว่า

กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนบ้าน โพนทองใช้กระบวนการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการปฏิบัติจริงมีกระบวนการปฏิบัติงานอยู่ 4 กระบวนการ คือ กระบวนการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาหากกลยุทธ์โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าด้วยหลักความพอประมาณ กระบวนการพัฒนา กระบวนการสังเกต และกระบวนการประเมินผล

2. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2

การดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมที่ไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาทำการพัฒนาตามกระบวนการอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยหลังการพัฒนาพบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความสามารถ มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ลดความซ้ำซ้อนของการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น จนสามารถพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งปรากฏว่าบรรลุเป้าหมายตามที่ได้วางไว้ คือ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทอง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้าน โพนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ

1. การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทอง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำมาพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทองที่เหมาะสมที่สุด คือ หลักความพอประมาณ
3. การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทอง ใช้กระบวนการพัฒนา โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการปฏิบัติจริง มีขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานอยู่ 4 กระบวนการ คือ กระบวนการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา หากกลยุทธ์โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าด้วยหลักความพอประมาณ กระบวนการพัฒนา กระบวนการสังเกต และ กระบวนการประเมินผล

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้าน โพนทอง ได้มีการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหาที่มากที่สุดที่ต้องการพัฒนาเป็นลำดับแรก โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและปฏิบัติจริง มีผลให้ได้กระบวนการปฏิบัติงานที่ทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น คือ กระบวนการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและหากกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาโดยยึดหลักความพอประมาณของ

เศรษฐกิจพอเพียง กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการสังเกต/ตรวจสอบ และกระบวนการ ประเมินผล หลังจากการใช้กระบวนการพัฒนาดังกล่าว ทำให้การปฏิบัติงานการพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด

จากการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความพร้อมมี ความกระตือรือร้น ให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการปฏิบัติ ตามกฎ ระเบียบการเข้าร่วมประชุม ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมการสะท้อนผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ อย่างกระตือรือร้น เห็นได้จาก ผู้ร่วมวิจัย เข้าใจและมีความรู้ในหัวข้อประชุมเสนอความคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุม ทำให้เกิดความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจ และทักษะการทำงาน เป็นทีม เมื่อการดำเนินการเสร็จสิ้นลง ได้ชิ้นงานจากการปฏิบัติ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ จันทรานี สงวนนาม (2544 : 5) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการจะเป็นการแก้ปัญหา และฝึกปฏิบัติงานร่วมกันของ กลุ่มบุคคลที่น่าสนใจงานหรือ มีปัญหาาร่วมกัน เมื่อการประชุมดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย และสิ้นสุดลงก็ได้ชิ้นงานจากการปฏิบัติด้วยและสอดคล้องกับชนด์ ชุ่มจิต (2535 : 207) ที่ได้อภิปรายไว้ว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการที่แท้จริงจะเปิด โอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ศึกษา อย่างลึกซึ้งในปัญหาที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากประสบการณ์ของความเป็นครู การประชุม เชิงปฏิบัติการที่แท้จริงจะนำคนที่มีความรู้และความประสงค์เหมือนกันมาร่วมกัน และจะต้องมี คณะผู้ดำเนินงานที่มีความสามารถ ซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกที่เข้าร่วมประชุม เมื่อต้องการความช่วยเหลือ

2. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก ได้ แนวทางปฏิบัติในการปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ การนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงว่าด้วยหลักความพอประมาณ มาเป็นแนวปฏิบัติ ความพอประมาณนั้น เน้นที่ ความพอดีต่อความจำเป็นในฐานะที่เป็น โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งข้อจำกัดหลายอย่าง ทำให้ผลการ ปฏิบัติ อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (2550) ที่ได้ให้ความหมายของความพอประมาณว่า หมายถึง ความพอดี ต่อความจำเป็นและฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านโพหนอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ทำให้ได้สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะมีกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสม โดย ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการและการปฏิบัติจริง ที่มีกระบวนการปฏิบัติอยู่ 4 กระบวนการ คือ กระบวนการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา และหากลยุทธ์โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าด้วยหลักความพอประมาณ (การวางแผน) กระบวนการพัฒนา (การปฏิบัติ) กระบวนการสังเกต (การสังเกต) และกระบวนการประเมินผล (การสะท้อนผล) ซึ่งสอดคล้องกับสุมิต ว่องวานิช (2546 : 16) และเคมมิส (Kemmis, 1988) ที่กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่ผู้วิจัย คือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น และสิ่งที่ต้องทำวิจัย (Object) คือแนวทางการปฏิบัติทางการศึกษา (Educational Practice) การวิจัยปฏิบัติการเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยที่ไม่แตกต่างไปจากการวิจัยอื่นในเชิงเทคนิค แต่แตกต่างกันในด้านวิธีการ วิธีการของการวิจัยปฏิบัติการ คือการทำงานที่เป็นการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของตนเองที่เป็นวงจรแบบขดลวด (Spiral of Self – reflection) โดยเริ่มต้นที่ขั้นตอนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนผล (Reflecting) เป็นการวิจัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อให้เกิดพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น เทคนิคที่ใช้ในการวิจัยไม่ว่าจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล หรือการวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่แตกต่างไปจากการวิจัยอื่น แต่วิธีการที่ต่างออกไปคือความพยายามเข้าใจความหมาย และการตีความสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่ค้นพบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรนำกระบวนการพัฒนาที่ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการประเมินผล ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรเผยแพร่ให้โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าด้วยหลักความพอประมาณ มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 สถานศึกษาควรพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงาน โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป

2.2 บุคลากรที่รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการควรศึกษา หาความรู้เพิ่มเติม อยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ ในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น การประชุม อบรม ศึกษาดูงาน และค้นคว้าด้วยตัวเอง จากการศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา และอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY